

Działalność Archiwum Państwowego w Kielcach w 2022 roku

1. ZASÓB ARCHIWALNY

W 2022 r. Archiwum Państwowe w Kielcach wraz z Oddziałem w Sandomierzu powiększyło swój zasób archiwalny o 20 nowych zespołów i zbiorów archiwalnych. Łączna ich liczba w Centrali i w Oddziale w Sandomierzu na koniec 2022 r. wyniosła 4560, a złożyło się na nią: 1 159 148 jednostek inwentarzowych (dalej: j.a.) stanowiących 9452,16 metrów bieżących (dalej: m.b.) oraz 116 j.a. w postaci elektronicznej obejmujących 2561 plików o wartości 83 049,84 MB.

W skład zasobu na koniec 2022 r. wchodziło ostatecznie: 1 094 573 jednostki dokumentacji aktowej, 122 dokumenty papierowe i pergaminowe, 45 335 jednostek dokumentacji technicznej, 7490 jednostek dokumentacji geodezyjno-kartograficznej, 6051 jednostek dokumentacji fotograficznej, 100 jednostek dokumentacji filmowej, 1609 jednostek dokumentacji dźwiękowej, 2905 jednostek materiałów ulotnych oraz 1079 jednostek dokumentacji określanej terminem inna. Natomiast znajdujące się w zasobie materiały archiwalne w postaci elektronicznej na koniec roku sprawozdawczego stanowiły: 116 j.a. składających się z 2561 plików o wartości 83 049,84 MB. Wśród nich znalazły się 52 jednostki dokumentacji aktowej zgromadzone w 414 plikach o wartości 7749,66 MB, 60 obiektów dokumentacji fotograficznej zgromadzonych w 2091 plikach o wartości 71 529,34 MB oraz 4 dokumenty filmowe składające się z 56 plików o wartości 3770,84 MB.

Ponadto w zasobie Oddziału w Sandomierzu przechowywany jest bezterminowo depozyt Stowarzyszenia „Pamięć i Solidarność” w Sandomierzu, składający się z 1 j.a. 0,04 m.b., zawierający w szczególności fotografie i druki ulotne z okresu stanu wojennego.

W 2022 r. Archiwum Państwowe w Kielcach prowadziło prace ewidencyjne i realizowało zadania związane z opracowywaniem zasobu archiwalnego. Na dzień 31 grudnia 2022 r. liczba zewidencjonowanych zespołów (zbiorów) archiwalnych wyniosła 4558. Zawierały one ogółem 1 159 264 j.a. (w tym 1 159 148 j.a. dokumentacji tradycyjnej o 9318,16 m.b.) i 116 j.a. dokumentacji elektronicznej (2561 plików o pojemności 83 049,84 MB).

W roku sprawozdawczym zewidencjonowano 10 zespołów archiwalnych składających się z 1189 j.a., z czego 1160 j.a. 10,66 m.b. były materiałami archiwalnymi w postaci tradycyjnej. 29 j.a. stanowiło 520 plików o rozmiarze 2753,5 MB.

Zmiany w rozmiarze zasobu archiwalnego w roku sprawozdawczym kształtowały się następująco: nabytki stanowiły 31 zespołów archiwalnych składających się ogółem z 28 579 j.a., z czego materiały archiwalne w postaci tradycyjnej stanowiły 28 550 j.a. 181,41 m.b., zaś materiały archiwalne w postaci elektronicznej stanowiły 29 j.a., 520 plików o pojemności 2753,5 MB. Z kolei do ubytków przeniesiono 12 zespołów archiwalnych o 2616 j.a. i rozmiarze 12,71 m.b. oraz 1 pliku.

Opracowanie zasobu archiwalnego w roku sprawozdawczym objęło 7 zespołów archiwalnych składających się z 1622 j.a. w rozmiarze 6,16 m.b.

Kontynuowano również skontrum zasobu, któremu poddano 13 zespołów archiwalnych (24 373 j.a., 118,31 m.b.) Zespoły te miały niezgodną ze stanem faktycznym ewidencję i niezgodności w systemie, które to wartości po przeprowadzonym skontrum zostały skorygowane.

2. KSZTAŁTOWANIE NARODOWEGO ZASOBU ARCHIWALNEGO

a. Państwowy zasób archiwalny

Na terenie kompetencji Archiwum Państwowego w Kielcach i Oddziału Zamiejscowego w Sandomierzu na koniec 2022 r. pod nadzór archiwalny podlegało 480 jednostek organizacyjnych. Z liczby ww. jednostek organizacyjnych ubyła w 2022 r. jedna, tj. Zespół Państwowych Szkół Plastycznych im. Józefa Szermentowskiego w Kielcach, którą wykreślono z rejestru nadzorowanych w związku z likwidacją Zespołu. Archiwum pozostaje w gotowości do przejścia wytworzonych przez Zespół materiałów archiwalnych, które są obecnie przechowywane przez następcę prawnego zlikwidowanej placówki.

Działający na terenie właściwości AP w Kielcach Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach posiada komórki organizacyjne poza właściwością terytorialną AP w Kielcach (filia Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Piotrkowie Trybunalskim, w której funkcjonuje filia Archiwum Uniwersytetu).

Stan zasobów archiwalnych na terenie właściwości Archiwum stanowi: ogółem 259 306 j.a. i 12 319,62 m.b. materiałów archiwalnych w postaci tradycyjnej oraz 6309,01 GB.

Do przejścia na stan Archiwum pozostaje 921 j.a. o rozmiarze 532,18 m.b., natomiast materiały użyczane stanowią 238,53 m.b.

Ze wspomnianego użyczenia materiałów archiwalnych korzystały następujące podmioty: Polskie Radio Regionalna Rozgłośnia w Kielcach „Radio Kielce” S.A., Starostwo Powiatowe w Jędrzejowie, Starostwo Powiatowe w Końskich, Starostwo Powiatowe w Kielcach, Urząd Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego, Centrum Usług Wspólnych Gminy Masłów, Urząd Gminy w Oksie, Urząd Miasta i Gminy w Chmielniku, Urząd Gminy w Wodzisławiu, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie.

W okresie sprawozdawczym, w odniesieniu do państwowego zasobu archiwalnego, Archiwum Państwowe w Kielcach i Oddział Zamiejscowy w Sandomierzu przeprowadziły 99 kontroli archiwalnych w państwowych i samorządowych jednostkach organizacyjnych oraz 15 ekspertyz archiwalnych.

W roku sprawozdawczym wydano także 684 zgody na brakowanie dokumentacji niearchiwalnej dla państwowych i samorządowych jednostek organizacyjnych. Ponadto uzgodniono 378 przepisów archiwalnych, w tym 91 instrukcji kancelaryjnych i 3 zmiany do tychże, 93 jednolite rzeczowe wykazy akt, 83 instrukcje archiwalne i 3 zmiany tychże instrukcji. Wprowadzono również 105 zmian w JRWA.

W stosunku do 2021 r. w roku sprawozdawczym zmniejszyła się znacznie liczba materiałów archiwalnych przechowywanych w jednostkach nadzorowanych. Zmniejszyła się też liczba materiałów archiwalnych przeznaczonych do przejścia przez Archiwum po 25 latach. Na zmniejszenie parametrów wpłynęła weryfikacja zasobów archiwów zakładowych po przeprowadzonych kontrolach, ale także jest ono rezultatem prowadzonych w jednostkach organizacyjnych prac porządkowych czy cyklicznego wydzielenia kolejnych dopływów materiałów archiwalnych podlegających przekazaniu do archiwum państwowego.

W 2022 r. zweryfikowano także rozmiar niektórych użyczonych materiałów archiwalnych, które przejęto formalnie do zasobu Archiwum w liczbie 20,10 m.b.

Podczas realizacji zadań nie wydano odmowy zgody na brakowanie, natomiast w sytuacjach budzących wątpliwości co do prawidłowości wartościowania zwrócono się do podmiotów nadzorowanych o dokładniejsze scharakteryzowanie proponowanej do brakowania dokumentacji. Wyłączenie z procedury brakowania dotyczyło głównie dokumentacji przekwalifikowywanej do materiałów archiwalnych.

Ponadto w roku sprawozdawczym uzgodniono, jak wspomniano wcześniej, łącznie 378 przepisów kancelaryjnych i archiwalnych oraz zmian do nich. Na terenie działalności Centrali AP w Kielcach w siedmiu nadzorowanych jednostkach organizacyjnych potwierdzono stosowanie elektronicznego systemu

zarządzania dokumentacją, natomiast w ośmiu przypadkach uznano stosowany system EZD jako wspomagający tradycyjny system zarządzania dokumentacją.

Udzielano również konsultacji (pisemnych, telefonicznych, e-mailowych, osobistych) w sprawach związanych zarówno z postępowaniem z materiałami archiwalnymi, w tym ich przekazywaniem do zasobu Archiwum, jak również dot. dokumentacji niearchiwalnej.

b. Niepaństwowy zasób archiwalny

W okresie sprawozdawczym zaktualizowano wykaz 52 podmiotów, z którymi wskazane jest kontynuowanie lub nawiązanie współpracy. Zaopiniowano brakowanie dokumentacji niearchiwalnej dla 1 podmiotu niepaństwowego, tj. Grupy PBI Sp. z o.o. w Sandomierzu (4 wnioski o opinię) oraz zaopiniowano JRWA dla podmiotu MONOLIT Zespół Szkół Prywatnych dla Dorosłych w Kielcach. Podjęto także ostateczną decyzję dotyczącą wartościowania dokumentacji Okręgu Świętokrzyskiego Związku Polskich Artystów Fotografików w Kielcach, tj. przekwalifikowania do materiałów archiwalnych całości dokumentacji poddanej ocenie wartości ww. podmiotu niepaństwowego z lat 1975–2002 w ilości 2,10 m.b., 215 j.a. i przejścia do zasobu Archiwum Państwowego w Kielcach. Dokumentacja została już przywieziona do siedziby Archiwum i obecnie trwają prace przygotowawcze (porządkowo-ewidencyjne) do jej formalnego przejścia zgodnego z przepisami rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 14 października 2015 r. w sprawie warunków i trybu przekazywania do archiwów państwowych materiałów archiwalnych tworzących ewidencjonowany niepaństwowy zasób archiwalny (Dz.U. z 2015 r. poz. 1733). Przeprowadzono również procedurę wartościowania dokumentacji osobowo-płacowej byłego Towarzystwa Przyjaciół Górnictwa, Hutnictwa i Przemysłu Staropolskiego, dokumentacji Zakładu Remontowo-Konserwacyjnego i Produkcji Pamiątek w Kielcach będącej w posiadaniu Świętokrzyskiego Stowarzyszenia Dziedzictwa Przemysłowego w Kielcach – w tym przypadku przekwalifikowano część tej dokumentacji (akta osobowe) do materiałów archiwalnych kategorii A.

c. Przechowalnictwo dokumentacji niearchiwalnej

Archiwum Państwowe w Kielcach nadal przechowuje dokumentację z wyborów przejętą na mocy realizacji zapisów Kodeksu Wyborczego w całkowitej liczbie 4165,60 m.b. (w tym 4,10 m.b. dokumentacji wyborczej przejętej w 2022

roku dotyczącej wyborów uzupełniających, wyborów przedterminowych, referendum gminnego oraz wyborów Prezydenta RP).

Kwerendy wykonane na podstawie dokumentacji niearchiwalnej dla osób prywatnych stanowiły 44 szt.

3. TECHNICZNE ZABEZPIECZENIE ZASOBU

W 2022 r., wzorem lat poprzednich, prowadzono prace nad zabezpieczeniem zasobu w opakowania bezkwasowe, m.in. w teki archiwalne, pudła i obwoluty. Przeprowadzano także prace konserwatorskie zagrożonych archiwaliów, m.in. sklejanie przedarc, uzupełnianie ubytków, czyszczenie mechaniczne, prostowanie, usuwanie przebarwień (kąpiele wodne), regeneracja struktury papieru, rekonstrukcja bloku księgi, renowacja pieczęci, czyszczenie, dezynfekcja jednostkowa.

Monitorowano również warunki przechowywania akt (pomiar temperatury i wilgotności) i kontrolowano stan zachowania materiałów archiwalnych. W okresie sprawozdawczym pracami konserwatorskimi objęto materiały przygotowywane do bieżącej digitalizacji planowej czy jednostki wytypowane do tych zabiegów podczas przygotowywania do udostępnienia w Czytelniach Akt, ale także archiwalia przekazywane w ramach projektu *Archiwa Rodzinne Niepodległej*.

W ramach konserwacji właściwej akta poddawane były zabiegom na mokrą, ubytki uzupełniano wykonywaną w pracowni konserwacji masą papierową; wykonywano również wzmocnienia kart metylocelulozą, dublaże (podklejanie całej karty materiałem wzmacniającym), sklejanie przedarc, szycie i nadawanie nowych opraw. W okresie sprawozdawczym wykonano łącznie 203 zabiegi konserwacji właściwej.

Dodatkowo wykonywane były zabiegi profilaktyczne jak: odkurzanie, pakowanie w opakowania bezkwasowe – takim zabiegom poddano łącznie 13 518 j.a. (odkurzono 6311 j.a., w pudła ochronne opakowano i przepakowano 3833 j.a.). Przeglądom stanu zachowania poddano 3374 j.a.

Ponadto konserwacji jednostkowej i zachowawczej w pracowni konserwacji AP w Kielcach poddano 311 j.a. z zasobu, a prace nad 1 j.a. zlecono do realizacji wykonawcy zewnętrznemu. Ogółem przeprowadzono 1172 zabiegi na 10 123 kartach.

Poza zaplanowanymi do konserwacji materiałami zabiegi konserwatorskie objęły również jednostki wymagające szybkiej naprawy, potrzebne do realizacji działań popularyzatorskich lub dla potrzeb użytkowników Czytelni Akt.

4. DIGITALIZACJA I REPROGRAFIA

W okresie sprawozdawczym w ramach działalności statutowej w pracowni digitalizacji Archiwum poddano digitalizacji zabezpieczającej 949 j.a., z których wykonano łącznie 35 262 plików o pojemności 1550,17 GB.

W ramach usługi zewnętrznej wykonanej przez United States Holocaust Memorial Museum i Instytut Yad Vashem zdigitalizowano 5316 j.a., z których pozyskano 137 543 skanów o pojemności 2048,3 GB. Z kolei w ramach usługi zewnętrznej wykonywanej przez Red Logic Spółka z o.o. wykonano kopie cyfrowe 918 j.a., łącznie 54 532 pliki o pojemności 2555,41 GB. Ogółem liczba jednostek poddanych digitalizacji stanowiła 7183 j.a., 227 337 plików, 6153,58 GB.

Poddane reprografii zbiory kopii cyfrowych materiałów archiwalnych według stanu na 31 grudnia roku sprawozdawczego wyniosły:

Zbiory kopii cyfrowych z zasobu archiwów państwowych	pliki	minuty	GB	j.a.
kopie zabezpieczające z zasobu własnego Archiwum przekazane do zabezpieczenia w CRC [wykazuje ap]	912 410	0	29 698,08	12 032
kopie zabezpieczające z zasobu własnego Archiwum nieprzekazane do CRC [wykazuje ap]	835 127	16 795	22 642,01	15 547
kopie użytkowe z zasobu własnego Archiwum [wykazuje ap]	4 419 021	0	16 291,84	75 909

Rozmiar kopii cyfrowych przekazanych do CRC w 2022 r. wyniósł 3562,37 GB. Zdigitalizowano w ten sposób m.in. materiały archiwalne z zespołów: Dyrekcja Ubezpieczeń w Warszawie, Archiwum Ordynacji Myszkowskich, Prokurator Sądu Okręgowego w Kielcach, Sąd Grodzki w Kielcach, Rząd Gubernialny Kielecki do spraw Włościańskich, Akta miasta Kunowa, Urząd Rozjemczy do spraw Najmu Lokali Miasta Kielc, Powiatowy Urząd Rozjemczy do spraw Majątkowych Posiadaczy Gospodarstw Wiejskich w Jędrzejowie oraz ofiarowane Archiwum przez darczyńców przejmowane w ramach projektu *Archiwa Rodzinne Niepodległej*.

Zbiory mikrofilmów według stanu na 31 grudnia 2022 r. stanowiły: mikrofilmy użytkowe 41 093,5 m.b. oraz mikrofilmy materiałów archiwalnych spoza państwowego zasobu archiwalnego w liczbie 66 875 klatek.

5. WYKORZYSTANIE ZASOBU ARCHIWALNEGO

W Czytelniach Akt Archiwum Państwowego w Kielcach w 2022 roku podczas 1288 wizyt przyjęto 600 użytkowników zewnętrznych. Dla użytkowników zewnętrznych Czytelni Akt Archiwum Państwowego w Kielcach udostępniono 10 938 j.a.

Zmniejszona, choć nieznacznie, liczba udostępnionych jednostek archiwalnych to najprawdopodobniej wynik obniżonych opłat za usługi archiwalne. Sytuacja ta przekłada się na zwiększoną liczbę podań składanych przez interesariuszy, którzy chętnie, wobec przyjaznych dla nich cenników usług, wybierają pisemną formę poszukiwań, zleceń na wykonanie kopii cyfrowych (zarówno pojedynczych dokumentów, jak i części lub całości jednostek archiwalnych). Na tę sytuację wpływa także istnienie portalu SwA i sukcesywnie pojawiające się na nim nowe dane, jak i skany, które użytkownicy za jego pośrednictwem pozyskują samodzielnie.

Łączna liczba kwerend wykonanych w 2022 r. wyniosła 2885. Były to: kwerendy naukowe – 32, genealogiczne – 1032, własnościowe – 525, socjalne – 325, publicystyczne – 11, inne – informacje ogólne i na potrzeby urzędów – 960. Zleceńodawcami były 664 instytucje oraz 2221 osób prywatnych.

Reprodukcje wykonywane w ramach udostępniania zasobu archiwalnego w 2022 r. stanowiły: kserokopie (w tym kserokopie uwierzytelnione) – 7596 szt., kopie cyfrowe – 12 118 szt. Ponadto w roku sprawozdawczym udzielono 3371 informacji (w formie telefonicznej i bezpośrednio) dot. zasobu archiwalnego i miejsc przechowywania dokumentacji osobowo-płacowej.

Archiwum Państwowe w Kielcach prowadziło również, podobnie jak w latach ubiegłych, wypożyczenia międzyarchiwalne. W 2022 r. było to 17 spraw. Z Archiwów Państwowych do Czytelni Akt Archiwum do celów genealogicznych i naukowych sprowadzono 17 rolek mikrofilmów.

Dla celów służbowych Sądu Okręgowego w Kielcach, a także Sądów Rejonowych w Kielcach, Jędrzejowie, Ostrowcu Świętokrzyskim i Skarżysku-Kamiennej wypożyczono ogółem 9 j.a.

6. BIBLIOTEKA

Biblioteki Archiwum według stanu na 31 grudnia 2022 r. zgromadziły 23 177 pozycji, w tym 14 609 druków zwartych, 8566 czasopism oraz 2 pozycje stanowiące zbiory elektroniczne. Z zasobu bibliotecznego udostępniono 103 jednostki inwentarzowe.

W 2022 r. do zbiorów bibliotecznych w Centrali wpisano 112 pozycji książkowych, z czego 100 pozycji pozyskano w formie darów, a 12 w formie zakupów. Aktualnie ogólna wartość księgową zbiorów to 88 346,79 zł. Darczyńcami w 2022 r. było 7 osób prywatnych, 30 instytucji, z kolei zakupy to nabytki z 7 instytucji. W obecnej chwili biblioteka Centrali gromadzi 18 812 pozycji książkowych, w tym 11 980 druków zwartych i 6832 czasopisma.

Biblioteka Oddziału Zamiejscowego według stanu na 31 grudnia 2022 r. zgromadziła 4365 pozycji, w tym 2 szt. zbiorów elektronicznych. W roku sprawozdawczym do zbiorów pozyskano 60 pozycji, w tym 46 pozycji w formie darów i 14 pozycji w formie zakupu. Całość zbioru znajduje się już w bazie KOHA. Wartość księgową zbioru bibliotecznego Oddziału wyniosła 18 275,07 zł. Darczyńcami w 2022 r. były 2 osoby fizyczne i 9 instytucji. 14 pozycji to zakupy.

Całość zbiorów znajduje się już w bazie KOHA.

7. DZIAŁALNOŚĆ POPULARYZACYJNA, EDUKACYJNA I INFORMACYJNA

W 2022 r., podobnie jak w latach poprzednich, Archiwum współpracowało z wieloma instytucjami naukowymi i kulturalnymi, przede wszystkim z Uniwersytetem Jana Kochanowskiego w Kielcach oraz Kieleckim Towarzystwem Naukowym, Archiwum Diecezjalnym w Kielcach, Instytutem Pamięci Narodowej Delegatura w Kielcach, Muzeum Historii Kielc, Muzeum Wsi Kieleckiej, Pedagogiczną Biblioteką Wojewódzką oraz jednostkami samorządu terytorialnego, stowarzyszeniami, jak również szkołami wszystkich szczebli z terenu całego województwa. Wzorem lat poprzednich w wyniku tej współpracy powstawały m.in.: wystawy, konferencje, sesje, lekcje i warsztaty archiwalne, wydawnictwa czy imprezy plenerowe propagujące rolę Archiwum w społeczeństwie i jego misję archiwalną.

a. Organizacja wystaw tradycyjnych

Z okazji MDA Archiwum Państwowe miało zaszczyt prezentować wystawę *Archiwa Rodzinne Niepodległej. Zbiorowy portret rodzin II RP*. Wystawa była efektem projektu Archiwa Rodzinne Niepodległej. Celem projektu i wystawy było wciąż aktualne zagadnienie podkreślenia wartości rodzinnych pamiątek i łączenie historii prywatnych z historią narodową. Wystawa była niezwykle spotkaniem z rodzinnymi opowieściami, niesamowitymi losami i codziennym życiem rodzin II Rzeczypospolitej zatrzymanym na starych fotografiach i w dokumentach.

Równie istotną z prezentowanych przez Archiwum wystaw stacjonarnych była *Historia dokumentem pisana*. Wystawa ta stanowiła jeden z pierwszych projektów strategicznych Archiwów Państwowych, a uroczystość jej otwarcia miała

miejsce tuż przed ceremonią otwarcia XXIII Międzynarodowego Kongresu Nauk Historycznych Poznań 2020/2022.

Wystawa była wynikiem współpracy wszystkich 33 archiwów państwowych tworzących polską sieć archiwalną. Każde z archiwów zaprezentowało najstarszy przechowywany w swoim zasobie obiekt. Prezentowane dokumenty były różnorodne pod względem formy, czasu powstania oraz treści. Wśród nich znalazły się średniowieczne dokumenty papieskie, królewskie, klasztorne, miejskie, cechowe, a także dokumenty sądowe, hipoteczne i rodzinne. Archiwum Państwowe w Kielcach na tej wystawie zaprezentowało dokument króla Kazimierza Wielkiego wydany w Opatowie w 1357 roku. Dopełnieniem ekspozycji była prezentacja obiektów, w których swoją siedzibę mają poszczególne archiwa państwowe, oraz krótka charakterystyka placówek. Dzięki temu można przekonać się, jak stopniowo zmienia się na lepsze baza lokalowa archiwów i warunki przechowywanych w nich zbiorów.

Kolejna wystawa, zatytułowana *Mamo, ja nie chcę wojny!*, to polsko-ukraiński projekt Archiwów Państwowych i inicjatywy *Mom I see war*. Celem projektu było ukazanie dramatu wojny z perspektywy dziecka. Na ekspozycji zestawiono historyczne rysunki polskich dzieci, będące zapisem ich przeżyć z czasu II wojny światowej, przechowywane w Archiwum Akt Nowych oraz współczesne rysunki dzieci ukraińskich, gromadzone na portalu *Mom I see war*.

Wystawie tej towarzyszyła zorganizowana przez AP Kielce wystawa oryginalnych rysunków dokumentujących wojnę, a wykonanych przez dzieci polskie w 1946 r., przechowywanych w zasobie kieleckiego archiwum.

Wystawa *100. rocznica założenia Ochotniczej Straży Pożarnej w Grabowcu* to z kolei wynik współpracy Archiwum i Ochotniczej Straży Pożarnej w Grabowcu. Na wystawie zaprezentowano zbiory z Archiwum Państwowego w Kielcach, AGAD, AP Radom, AD w Sandomierzu oraz Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu. Zarówno wystawa, jak i towarzyszący jej katalog dzieliły się na bloki tematyczne: dzieje Grabowca od 1694 r., narzędzia ogniowe, wyposażenie, szkolenia, rocznice, zawody strażackie oraz udział OSP w życiu społeczności Grabowca po czasy współczesne.

Wystawy stacjonarne towarzyszyły również projektowi *Spotkania ze źródłem archiwalnym*. Były nimi: *Zbigniew Kruszelnicki „Wilk” i jego oddział „Wilków” – pamiątki w Izbie Pamięci Szkoły Podstawowej nr 18 w Kielcach* – wystawa przygotowana przez Szkołę Podstawową nr 18 w Kielcach; *Nie tylko na wileńskiej Rossie* – wystawa ze zbiorów Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Kielcach; *Urzędy i urzędnicy w dokumencie archiwalnym; ...los po obcych ziemiach siał...* – wystawy przygotowane przez Archiwum Państwowe w Kielcach.

Ponadto Archiwum Państwowe w Kielcach udostępniało swe archiwalia na wystawy zewnętrzne: *Szlachta sandomierska na Sejmie Wielkim 1788–1792* organizowaną przez Muzeum Zamkowe w Sandomierzu, *Kielce – Keltz. Historia społeczności żydowskiej* organizowaną przez Muzeum Historii Kielc oraz *Powstań 1863–64* organizowaną przez Muzeum Historii Polski w Warszawie.

b. Organizacja wystaw internetowych

W okresie sprawozdawczym Archiwum Państwowe w Kielcach przygotowało także wystawy internetowe i galerie materiałów archiwalnych, które prezentowane były na stronie domowej Archiwum oraz w serwisie społecznościowym Facebook.

Wśród tych prezentacji wymienić można m.in. następujące tytuły: *Urzędy i urzędnicy w dokumencie archiwalnym*; *Represje niemieckie względem inteligencji w Sandomierzu 16 marca 1942 r.*; *Do wolnej Polski nam powrócić daj... – Armia Krajowa w dokumencie archiwalnym*; *Kukułeczka kuka, chłopiec panny szuka...*; *Źródła do dziejów ludności żydowskiej w zasobie Archiwum Państwowego w Kielcach (do 1939 roku)*; *Wojna oczami dziecka*; *Obrazy wojny – afisz, plakat, druk ulotny z lat 1939–1945*; *Archiwiści I połowy XIX wieku w świetle archiwaliów z zasobu Archiwum Państwowego w Kielcach*; *Non omnis moriar – pamięć pokoleń w świetle archiwaliów z zasobu Archiwum Państwowego w Kielcach*; *Nasza Niepodległa – w świetle archiwaliów z zasobu Archiwum Państwowego w Kielcach*; *Gdy się Chrystus rodzi...* oraz inne prezentacje materiałów archiwalnych będące pokłosiem *Spotkań ze źródłem archiwalnym*.

Ponadto na Facebooku prezentowane były m.in. cieszące się dużym zainteresowaniem użytkowników archiwalia z cyklu *Historia z jednego dokumentu*.

c. Obchody rocznicowe

W realizację kluczowych przedsięwzięć priorytetowych wskazanych przez Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych w roku sprawozdawczym wpięły się szczególnie dwa z cyklu *Spotkań ze źródłem archiwalnym* – konferencji organizowanych we współpracy w Instytucie Historii Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach.

W dniu 28 stycznia 2022 r. odbyło się spotkanie *Służba Cywilna w źródle archiwalnym*, podczas którego prelegenci wygłosili 4 referaty dotyczące początków S.C., działalności urzędów w strukturach administracyjnych wolnej Polski i pracowników służby w kształtującej się nowej państwowości. Spotkaniu towa-

rzyszyła wystawa *Urzędy i urzędnicy w dokumencie archiwalnym*, nawiązująca swoją zawartością do początków S.C. w naszym kraju po odzyskaniu niepodległości.

Wystawę przedstawiającą podejmowane zagadnienie w świetle powstałych dokumentów piśmiennych i zbiorów fotograficznych przygotowali pracownicy archiwum.

Natomiast 30 marca 2022 r. odbyło się *Spotkanie ze źródłem archiwalnym* zatytułowane: *Armia Krajowa w źródle archiwalnym*. Wygłoszono w jego trakcie 8 referatów poświęconych tematyce spotkania, obejmujących materiały wspomnieniowe bohaterów i ich rodzin, dokumentację zbiorów rodzinnych czy upamiętniania narodowej myśli patriotycznej w dążeniu ku Niepodległej. Temu spotkaniu towarzyszyły 2 wystawy: *Zbigniew Kruszelnicki „Wilk” i jego oddział „Wilków” – pamiątki w Izbie Pamięci Szkoły Podstawowej nr 18 w Kielcach* – przygotowana przez nauczycielkę szkoły podstawowej w Kielcach oraz *Do wolnej Polski nam powróć daj... – Armia Krajowa w dokumencie archiwalnym* – zrealizowana przez pracowników Archiwum.

W 2022 roku Archiwum Państwowe w Kielcach włączyło się również w uroczystości obchodów 159 Rocznicy Bitwy pod Małogoszczem. Uroczystości te patronatem honorowym objęli: Wojewoda Świętokrzyski Zbigniew Koniusz, Marszałek Województwa Świętokrzyskiego Andrzej Bętkowski, Starosta Jędrzejowski Paweł Faryna oraz Dyrektor Archiwum Państwowego w Kielcach Wiesława Rutkowska. Uroczystości te służyły upamiętnieniu jednej z największych i najkrwawszych bitew powstania styczniowego, a przez to kształtowaniu pamięci historycznej o poświęceniu powstańców walczących o niepodległą Polskę.

d. Współpraca z regionalnymi mediami, instytucjami nauki i kultury, portalami społecznościowymi

W okresie sprawozdawczym w zakresie działalności edukacyjnej Archiwum Państwowe w Kielcach przeprowadziło 14 zajęć edukacyjnych, tj. warsztatów i lekcji archiwalnych dla młodzieży szkolnej i akademickiej dotyczących przede wszystkim tematów: *Archiwum Państwowe w Kielcach – historia – zadania – zasób*, *Archiwum Państwowe źródłem poznania genealogii i historii rodziny*.

W ramach współpracy z Uniwersytetem Jagiellońskim i Uniwersytetem Gdańskim oraz Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Morawicy przeprowadzono ogółem 370 godz. praktyk archiwalnych, w których uczestniczyło 5 studentów tych placówek naukowych.

Archiwum Państwowe w Kielcach uczestniczyło również w projekcie *Świętokrzyscy Pasjonaci Historii – szkoła dawniej i dzisiaj* organizowanym przez Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli we współpracy z Instytutem Pamięci Narodowej Delegatura w Kielcach oraz Muzeum Historii Kielc. Ideą projektu jest doskonalenie kompetencji nauczycieli, którzy będą wykorzystywali nabyte umiejętności do prowadzenia ciekawych zajęć dydaktycznych dla lepszego przygotowania uczniów do egzaminów zewnętrznych oraz do IV Wojewódzkiego Konkursu z Historii dla uczniów szkół podstawowych województwa świętokrzyskiego. Celem projektu jest doskonalenie umiejętności analizy źródeł historycznych przydatnych w pracy z uczniem w szkole podstawowej i ponadpodstawowej, w tym przygotowanie ich do rozwiązywania zadań maturalnych. Powyższy cel wpisuje się w wymagania ogólne i szczegółowe podstawy programowej na poziomie podstawowym i rozszerzonym w zakresie analizy i interpretacji historycznej: „Uczeń rozpoznaje rodzaje źródeł i ocenia przydatność źródła do wyjaśniania problemu historycznego” oraz zgodnie ze wskazaniami dotyczącymi tworzenia narracji historycznej: „Uczeń dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje informacje pozyskane z różnych źródeł wiedzy”. Odnosi się również do egzaminów zewnętrznych, które w proponowanych zadaniach sprawdzają umiejętność analizy i interpretacji źródła historycznego.

W ramach tego projektu pracownicy Archiwum Państwowego w Kielcach przygotowali wystąpienia na temat: *Drzewo genealogiczne – źródła do tworzenia nie tylko własnej genealogii* oraz *Mapa lub plan jako źródła historyczne*.

W roku sprawozdawczym pracownicy Archiwum brali również udział w realizacji programu TVP 3 Kielce *Szukamy w archiwach*. W okresie od stycznia do maja 2022 r. na antenie TVP3 Regiony i innych regionalnych oddziałów TVP wyemitowano 22 odcinki o różnej tematyce. Kwerendy do programu oraz materiały archiwalne w nim prezentowane udostępniało łącznie 10 pracowników, popularyzując w ten sposób wiedzę o archiwum i jego zasobie oraz zdobywając nowe doświadczenia w zakresie współpracy z mediami.

Ponadto w 2022 r. Archiwum uczestniczyło również w działaniach związanych z konkursem genealogicznym *Bez korzeni nie zakwitniesz. Moja Wielka i Mała Ojczyzna*. Konkurs skierowany był do uczniów klas VI szkoły podstawowej. Zadaniem uczestników było stworzenie cyfrowego drzewa genealogicznego swojej rodziny w aplikacji konkursowej *Cyfrowe Drzewo Genealogiczne*.

Głównym celem konkursu było poznanie historii i kultury rodzinnej poprzez odkrywanie pamiątek, dokumentów i starych fotografii. W swoich poszukiwaniach młodzi ludzie mogli korzystać z pomocy rodziców, poznając przy tym rodzinne historie i opowieści. Pomocą w przygotowaniu cyfrowego drzewa genealogicznego były także zasoby Archiwów Państwowych, w których uczniowie znajdowali informacje o dalszych członkach rodziny, korzystając z pomocy

archiwistów. Archiwum Państwowe w Kielcach było członkiem dwóch komisji konkursowych dla woj. świętokrzyskiego i podkarpackiego.

Ponadto Dyrektor Wiesława Rutkowska uczestniczyła w pracach komisji konkursowej kolejnej już, 10. edycji konkursu *Nasi sąsiedzi – Żydzi* zorganizowanego przez Gminę Chmielnik, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Kuratorium Oświaty w Kielcach, Ośrodek Edukacyjno-Muzealny „Świętokrzyski Sztetl” im. Majera Małego w Chmielniku.

e. Przedsięwzięcia organizowane i współorganizowane w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa i Dnia Archiwisty

Europejskie Dni Dziedzictwa 2022 r., obchodzone w roku sprawozdawczym pod hasłem „Połączeni dziedzictwem”, to także wrześnieowe *Spotkanie z źródłem archiwalnym* pt. *Moja rodzina w źródle archiwalnym*. Tematyka spotkania nawiązywała zarówno do hasła tegorocznych Europejskich Dni Dziedzictwa, jak i do tematyki związanej z przypadającym na 30 września Dniem Archiwisty, bowiem w trakcie wystąpień podkreślana była również rola archiwistów w kształtowaniu narodowego zasobu archiwalnego i ich pracy na rzecz opieki nad dokumentacją archiwalną.

W ramach spotkania zaprezentowanych zostało 6 wystąpień, których tematem przewodnim była genealogia. Wśród prelegentów większość stanowili studenci Instytutu Historii Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, którzy zaprezentowali wyniki swoich badań dotyczące genealogii i historii swoich przodków. Jak wynikało z przedstawionych referatów, badania historii rodzin to nie tylko sama genealogia, to wiedza o historii miejscowości, o wydarzeniach historycznych czy dawnym życiu codziennym. To również zdobycie wiedzy o tym, co nas łączy i co możemy określić terminem wspólnego dziedzictwa.

Spotkaniu towarzyszyła wystawa *Skąd pochodzimy – nasze korzenie – materiały archiwalne z zasobu Archiwum Państwowego w Kielcach*.

Organizatorami spotkania byli: Archiwum Państwowe w Kielcach oraz Instytut Historii Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach.

W ramach Europejskich Dni Dziedzictwa pracownicy Archiwum Państwowego w Kielcach Iwona Pogorzelska i Bartłomiej Gierasimowicz wzięli również czynny udział w VI Ogólnopolskiej, Interdyscyplinarnej Konferencji Naukowej *Wszyscyśmy dzieci jednej matki – zworniki przeszłości, terażniejszości i przyszłości naszego dziedzictwa* organizowanej przez Stowarzyszenie Grupa Inicjatywna Pod Prąd we współpracy z Suchedniowskim Ośrodkiem Kultury „Kuźnica”. Podczas konferencji ogłosili oni referat pt. *Suchedniów – motyw sztetta w dokumencie archiwalnym z zasobu Archiwum Państwowego w Kielcach (do 1939 roku)*.

f. Realizacja projektu „Archiwa Rodzinne Niepodległej”

W 2022 r. dzięki współpracy z osobami prywatnymi w ramach projektu „Archiwa Rodzinne Niepodległej” zawarto 5 umów darowizny, w wyniku czego Archiwum pozyskało 315 j.a., 7,09 m.b. materiałów archiwalnych z archiwów rodzinnych, a zasób powiększył się o 5 nowych zespołów. Obecnie Archiwum pozostaje w stałym kontakcie z 30 darczyńcami, których grono powiększa się stale każdego roku.

W ramach integracji tworzona jest tradycja spotkań z okazji obchodzonego corocznie w dniu 6 grudnia „Dnia Darczyńcy”. Spotkania te cieszą się coraz większym zainteresowaniem.

W ramach tego święta w roku sprawozdawczym Archiwum gościło zaszczytne grono darczyńców: prof. dr. hab. nauk. med. Stanisława Głuszka, prof. dr. hab. Adama Massalskiego, dr. Jadwigę Kamińską, Krzysztofa Idzika, Krystynę Godek, Danutę Rembalską, Marię Sławę-Neyman, Erykę Pastuszkę, Grzegorza Pastuszkę, Sławomira Użyczaka, Zygmunta Pęksyka, Szymona Piastę.

W trakcie tych uroczystości Dyrektor Archiwum Państwowego w Kielcach dr Wiesława Rutkowska złożyła podziękowania wszystkim darczyńcom. Podpisano także kolejne umowy, na podstawie których do zasobu trafiły kolejne niezwykle interesujące archiwalia, które zaprezentowane zostały w formie wystawy stacjonarnej.

Przy Archiwum funkcjonuje także punkt konsultacyjny Projektu, a w ramach jego działalności archiwisci udzielają licznych porad zarówno w zakresie poszukiwań genealogicznych, jak i porad dotyczących zabezpieczenia domowych zbiorów.

8. DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA

Udział w konferencjach, sympozjach, odczytach, panelach dyskusyjnych i zebraniach naukowych w roku sprawozdawczym

Tytuł wydarzenia	Imię i nazwisko prelegenta	Tytuł wystąpienia
Spotkanie ze źródłem archiwalnym <i>Służba cywilna w źródle archiwalnym</i>	Iwona Pogorzelska	Urzędy służby cywilnej dwudziestolecia międzywojennego w świetle archiwaliów z zasobu Archiwum Państwowego w Kielcach (wybrane przykłady)

Spotkanie ze źródłem archiwalnym <i>Armia Krajowa w źródle archiwalnym</i>	Waldemar Chamala, Konrad Maj	Wybrane archiwalia dotyczące Armii Krajowej z zasobu Archiwum Państwowego w Kielcach
Spotkanie ze źródłem archiwalnym <i>Taniec w źródle archiwalnym</i>	Paulina Kaleta	Taniec w świetle archiwaliów z zasobu Archiwum Państwowego w Kielcach
Konferencja popularnonaukowa <i>Spoleczność żydowska w źródle archiwalnym</i>	Konrad Maj	Gerszon Ickowicz malarz z Kielc. Przyczynek do biografii
Konferencja popularnonaukowa <i>Spoleczność żydowska w źródle archiwalnym</i>	Bartłomiej Gierasimowicz	Źródła do dziejów ludności żydowskiej w zasobie Archiwum Państwowego w Kielcach – omówienie wystawy
Spotkanie ze źródłem archiwalnym <i>Moja rodzina w źródle archiwalnym</i>	Iwona Pogorzelska	Drzewo genealogiczne mojej rodziny
Spotkanie ze źródłem archiwalnym <i>Moja rodzina w źródle archiwalnym</i>	Agnieszka Jardel	<i>Skąd pochodzimy – nasze korzenie – materiały archiwalne z zasobu Archiwum Państwowego w Kielcach</i> – omówienie wystawy
Spotkanie ze źródłem archiwalnym <i>Zagraniczne cmentarze polskie w źródle archiwalnym</i>	Łukasz Guldon, Michał Kubera	<i>...los po obcych ziemiach siał...</i> – omówienie wystawy
VI Ogólnopolska, Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa <i>Wszyscyśmy dzieci jednej matki – zworniki przeszłości, terażniejszości i przyszłości naszego dziedzictwa</i>	Bartłomiej Gierasimowicz, Iwona Pogorzelska	Suchedniów – motyw sztetyla w dokumencie archiwalnym z zasobu Archiwum Państwowego w Kielcach (do 1939 roku)
VI Ogólnopolska Konferencja Archiwistów i Historyków <i>„Edu-care necesse est...” My wśród obcych, obcy wśród nas od średniowiecza do końca XX w.</i>	Paulina Kaleta, Iwona Pogorzelska	Źródła archiwalne dotyczące emigracji okresu międzywojennego w zasobie Archiwum Państwowego w Kielcach i możliwości ich praktycznego wykorzystania
Międzynarodowy Dzień Ochrony Zabytków w Muzeum Regionalnym PTTK w Końskich – sesja muzealna poświęcona zagadnieniom adaptacji sprzętu wojskowego z okresu II wojny światowej do użytku codziennego	Konrad Maj	Pozostałości wojenne ze stycznia 1945 r. jako przemijający element krajobrazu

Webinarium dla nauczycieli województwa świętokrzyskiego organizowane we współpracy z Kuratorium Świętokrzyskim w ramach konkursu <i>Bez korzeni nie zakwitniesz. Moja Wielka i Mała Ojczyzna</i>	Iwona Pogorzelska	Drzewo genealogiczne mojej rodziny
Webinarium w ramach współpracy ze Świętokrzyskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli – projekt – „Akademia źródeł historycznych” edycja I	Konrad Maj	Tekst źródłowy pisany w zbiorach Archiwum Państwowego w Kielcach, praca z tekstem źródłowym – analiza wybranych tekstów
Polscy historycy oświaty i wychowania w XIX wieku. Portrety naukowe i wspomnieniowe	Wiesława Rutkowska	Prekursor historii oświaty na Kielecczyźnie – doc. Antoni Artymiak (1897–1963)
Cykl spotkań na Bramie Warszawskiej w Opatowie	Piotr Sławiński	Parafie prawosławne w Opatowie w latach 1778–1915
Spotkanie ze źródłem archiwalnym <i>Zagraniczne cmentarze polskie w źródle archiwalnym</i>	Piotr Sławiński	Cmentarnictwo na przestrzeni dziejów. Zarys problematyki
Zebrań naukowe Archiwum Państwowego w Kielcach	Piotr Sławiński	Represje niemieckie względem inteligencji w Sandomierzu 16 marca 1942 r. Stan badań

9. DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA I PUBLIKACYJNA

a. Wydawnictwa ciągłe

W okresie sprawozdawczym zakończono prace nad wydaniem kolejnego, XI tomu czasopisma naukowego wydawanego przez Archiwum Państwowe w Kielcach i Kieleckie Towarzystwo Naukowe, „Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne”, Kielce 2022. W skład zespołu redakcyjnego tego czasopisma wchodzi: Łukasz Guldon (sekretarz), Edyta Majcher-Ociesa, Wiesława Rutkowska (redaktor naczelny), Hubert Wilk.

Na łamach czasopisma publikowane są przede wszystkim teksty z zakresu archiwistyki: teorii i metodyki archiwalnej, archiwoznawstwa i źródłoznawstwa, a także opracowania o charakterze historycznym ze szczególnym uwzględnieniem dziejów regionu.

Tom XI składa się z 8 artykułów, 2 opracowań źródłowych, 1 recenzji, 3 omówień interesujących publikacji, 1 biogramu, 7 relacji sprawozdawczych dotyczących wydarzeń z udziałem Archiwum oraz kroniki fotograficznej. Redakcja rocznika, prowadząc prace zmierzające do podnoszenia jakości czasopisma, kontynuowała w 2022 r. działania w zakresie ewaluacji periodyku w Index-Copernicus, w wyniku których czasopismo pozytywnie przeszło kolejny proces oceny i jest indeksowane w bazie ICI Journals Master List za kolejny rok 2022. „Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne” znajdują się w wykazie czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych zestawionych w załączniku do ww. komunikatu z przyznaną liczbą punktów w liczbie 20.

b. Wydawnictwa zwarte

Wydawnictwa zwarte wydane przez Archiwum w 2022 roku to: Katalog wystawy *100. rocznica założenia Ochotniczej Straży Pożarnej w Grabowcu* pod red. Urszuli Oettingen i Konrada Maja, publikacja pokonferencyjna *Funkcjonariusze Policji Państwowej w II Rzeczypospolitej podczas okupacji i w okresie powojennym* pod red. Wiesławy Rutkowskiej, Edyty Majcher-Ociesy, a także publikacje *Z dziejów gminy Łoniów* pod red. Wiesławy Rutkowskiej i Piotra Sławińskiego oraz *Z dziejów Sulisławic i nie tylko... Prace konkursowe*, również pod red. Wiesławy Rutkowskiej i Piotra Sławińskiego.

Katalog wystawy *100. rocznica założenia Ochotniczej Straży Pożarnej w Grabowcu* pod red. Urszuli Oettingen i Konrada Maja to wynik współpracy Archiwum i Ochotniczej Straży Pożarnej w Grabowcu. W katalogu, tak jak na towarzyszącej mu wystawie, zaprezentowano zbiory z Archiwum Państwowego w Kielcach, AGAD, AP Radom, AD w Sandomierzu oraz Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu. Wśród nich zaprezentowane zostały dokumenty i fotografie przybliżające zarówno historię Grabowca, jak i udział w życiu tej miejscowości Ochotniczej Straży Pożarnej od momentu jej powstania, aż po czasy jak najbardziej współczesne.

Publikacja pokonferencyjna *Funkcjonariusze Policji Państwowej w II Rzeczypospolitej podczas okupacji i w okresie powojennym* pod red. Wiesławy Rutkowskiej, Edyty Majcher-Ociesy to wydawnictwo będące pokłosiem konferencji *Policjanci z lat 1918–1956 w źródłach archiwalnych i wspomnieniach*, która odbyła się 23 czerwca 2021 r. Publikacja ta składa się z 8 artykułów i 5 relacji prezentujących losy policjantów w okresie II Rzeczypospolitej, podczas II wojny światowej i w okresie powojennym. Wzbogaca ona wiedzę na temat tak ważnej i ciągle zbyt mało znanej formacji, której członkowie żyli i pełnili swą służbę w różnych

okresach historycznych i stawiani byli przed trudnymi wyborami, rzutuściami często na życie ich i ich rodzin.

Publikacja *Z dziejów gminy Łoniów* pod red. Wiesławy Rutkowskiej i Piotra Sławińskiego to pierwsza próba naukowego opracowania przeszłości gminy w wybranych zagadnieniach. Prezentuje: przynależność administracyjną gminy Łoniów autorstwa Piotra Sławińskiego; przodków mjr. Henryka Dobrzańskiego „Hubala” i ich związki z gminą – Andrzeja Dyszyńskiego; działania militarne I wojny światowej na terenie gminy – Marka Lisa; sytuację mieszkańców na przyczółku sandomierskim w II połowie 1944 r. – Roberta Piwki oraz źródła do dziejów gminy w zasobie Archiwum Państwowego w Kielcach i jego oddziale w Sandomierzu – Konrada Maja i Piotra Sławińskiego.

Publikacja *Z dziejów Sulisławic i nie tylko... Prace konkursowe* pod red. Wiesławy Rutkowskiej i Piotra Sławińskiego to rezultat ogłoszonego w kwietniu 2021 r. przez Ochotniczą Straż Pożarną w Sulisławicach wspólnie z Archiwum Państwowym w Kielcach i Gminnym Ośrodkiem Kultury w Łoniowie – Konkursu na wspomnienia i opracowania historyczno-literackie dotyczące terenu działania Ochotniczej Straży Pożarnej w Sulisławicach. Konkurs obejmował dwie kategorie: pierwszą – prace naukowe i popularnonaukowe oraz drugą, stanowiącą pozostałe prace. Wpłynęło 11 prac od 10 autorów, z tego 3 w kategorii pierwszej i 8 w kategorii drugiej, które zostały zaprezentowane w opisywanej książce.

c. Kontynuacja serii wydawniczych

Archiwum Państwowe w Kielcach, Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Witolda Gombrowicza w Kielcach, Delegatura Instytutu Pamięci Narodowej w Kielcach, Muzeum Narodowe w Kielcach, Instytut Historii UJK w Kielcach, Biblioteka Uniwersytecka UJK, Archiwum Diecezjalne w Kielcach, Muzeum Historii Kielc oraz prof. dr hab. Adam Massalski kontynuują współpracę przy wydawaniu serii wydawniczej pod nazwą *Seria świętokrzyska. Dzienniki, wspomnienia, pamiętniki, listy*. W okresie sprawozdawczym ukazał się kolejny tom tej serii: *A droga była niełatwa... Wspomnienia kieleckiego duchownego z lat 1910–1955*, wstęp i opracowanie Ryszard Gryz, Karolina Święcich, Kielce–Warszawa 2022.

Ponadto kontynuowane są prace nad przygotowaniem wydawnictwa w ramach wspomnianej serii dotyczącego listów z niemieckich obozów koncentracyjnych, pracy, jenieckich i innych z okresu II wojny światowej. Koordynatorem prac wydawniczych tej publikacji jest Archiwum Państwowe w Kielcach. Tom ten będzie nosił tytuł *Listy z obozów niemieckich 1939–1945. Korespondencja polskich więźniów z obozów jenieckich, koncentracyjnych i innych miejsc kaźni. Dystrykt Radomski*.

d. Inne publikacje wydane z udziałem pracowników archiwum w roku sprawozdawczym

Lp.	Autor	Tytuł	Rodzaj publikacji
1.	Piotr Sławiński, Konrad Maj	<i>Źródła do dziejów gminy Łoniów w zasobie Archiwum Państwowego w Kielcach i jego Oddziale w Sandomierzu. Wybrane zagadnienia</i> , w: <i>Z dziejów gminy Łoniów</i> , red. W. Rutkowska, P. Sławiński, Kielce-Łoniów 2022, s. 167-202.	artykuł
2.	Piotr Sławiński	„Kurier Strzelecki” (2005–2009). <i>Zarys monograficzny biuletynu Związku Strzeleckiego „Strzelec” w Sandomierzu</i> , „Infotezy. Periodyk naukowy poświęcony mediom i nauce o informacji”, nr 2, 2022, s. 9-22.	artykuł
3.	Piotr Sławiński	<i>Konwersje Żydów w parafii Przybyśławice w latach 1739–1776. Edycja źródłowa</i> , „Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne” t. 11, 2022, s. 185-198.	artykuł
4.	Piotr Sławiński	<i>Na marginesie tekstu Joanny Mikosz Kształtowanie się sandomierskiego rynku prasowego w latach 1829–1939</i> , w: <i>Fenomeny. Literatura, kultura, sztuka i media</i> , red. B. Stelingowska, Ośrodek Badawczy Facta Ficta, Wrocław 2022, s. 217-245, „Rocznik Historii Prasy Polskiej”, z. 3, 2022, s. 113-136.	recenzja
5.	Piotr Sławiński	<i>Przynależność administracyjna gminy Łoniów</i> , w: <i>Z dziejów gminy Łoniów</i> , red. W. Rutkowska, P. Sławiński, Kielce-Łoniów 2022, s. 13-42.	artykuł
6.	Piotr Sławiński	<i>Ochotnicza Straż Pożarna w Sulisławicach. Album</i> , Sulisławice 2022, ss. 200.	publikacja zwarta
7.	Piotr Sławiński	<i>Sulisławice – ocalić od zapomnienia. Katalog wystawy</i> , red. T. Kowal, P. Sławiński, A. Wędra, Sulisławice 2022, ss. 60.	publikacja zwarta
8.	Piotr Sławiński	„Ucho Igielne” (1996–2003). <i>Z dziejów prasy Sandomierza</i> , „Sandomierzanin”, nr 3-4, 2022, s. 23.	artykuł
9.	Eugeniusz Niebelski, Łukasz Guldon	<i>Zeznania śledcze powstańca Kazimierza Arcimowicza. Tłumaczenie tekstu z języka rosyjskiego i opracowanie</i> Eugeniusz Niebelski, Łukasz Guldon, w: <i>Polskie Powstanie nad Bajkałem 1866 roku</i> , red. nauk. E. Niebelski, Siedlce 2022, s. 35-66.	edycja źródłowa

10.	Eugeniusz Niebelski	<i>Kozacy zabajkalscy w uśmierzeniu polskiego „miatieża” – raport po latach</i> , oprac. E. Niebelski, tłumaczenie tekstu Łukasz Guldon i Eugeniusz Niebelski, w: <i>Polskie Powstanie nad Bajkałem 1866 roku</i> , red. nauk. E. Niebelski, Siedlce 2022, s. 81-93.	edycja źródłowa
11.	Łukasz Guldon	<i>Opis miasta gubernialnego Kielc w 1867 roku zamieszczony w „Kieleckich Wiadomościach Gubernialnych”, „Studia Muzealno-Historyczne”, t. 14, 2022, s. 185-191.</i>	artykuł
12.	Iwona Pogorzelska, Wiesława Rutkowska	<i>Działalność Archiwum Państwowego w Kielcach w 2021 roku</i> , „Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne”, t. 11, 2022, s. 249-269.	sprawozdanie
13.	Konrad Maj	<i>Rodzinna historia z wojną w tle</i> , „Zeszyty Suchedniowskie – Historia”, t. 7, 2022, s. 98-110.	artykuł

W roku sprawozdawczym Dyrektor Archiwum Państwowego w Kielcach dr Wiesława Rutkowska została wyróżniona medalem „Pro Patria”. Medal ten przyznawany jest w uznaniu szczególnych zasług w kultywowaniu pamięci o walce o niepodległość Rzeczypospolitej Polskiej. Uroczystości te miały miejsce 18 października 2022 r. w auli Kurii Diecezjalnej w Kielcach. W trakcie tych uroczystości miała również miejsce promocja książki *A droga była niełatwa... Wspomnienia kieleckiego duchownego z lat 1910–1955* powstałej na podstawie relacji księdza Henryka Peszki.

Natomiast 29 listopada 2022 r. dr Piotr Sławiński, pracownik Archiwum Państwowego w Kielcach Oddział w Sandomierzu, został odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi za zasługi w działalności na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego Polski.

Ponadto w trakcie uroczystości stulecia Ochotniczej Straży Pożarnej w Grabowcu Wielkim wyróżnieniem było odznaczenie dyrektor Wiesławy Rutkowskiej oraz osób zaangażowanych w tworzenie wystawy i katalogu *100. rocznica założenia Ochotniczej Straży Pożarnej w Grabowcu* okolicznościowym medalem „Zasłużony dla OSP w Grabowcu”.

Pracownicy Archiwum Państwowego w Kielcach są członkami władz następujących instytucji naukowych i kulturalnych: dr Wiesława Rutkowska – członek Rady Archiwalnej, Wiceprezes Polskiego Towarzystwa Historycznego Oddział w Starachowicach, wiceprezes Stowarzyszenia Per Crucem, członek Zarządu Głównego Stowarzyszenia Archiwistów Polskich (do września 2022 r.), członek Kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia dla kierunku studiów historia na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach,

Iwona Pogorzelska – członek Zarządu Kieleckiego Towarzystwa Naukowego, Łukasz Guldon – członek Kieleckiego Towarzystwa Naukowego, dr Piotr Sławiński – członek Towarzystwa Naukowego Sandomierskiego oraz Społecznego Komitetu Odnowy Cmentarza Katedralnego w Sandomierzu.

Pracownicy Archiwum Państwowego w Kielcach są także członkami Stowarzyszenia Archiwistów Polskich Oddział w Kielcach. W kadencji 2022–2027 w skład Zarządu Stowarzyszenia wchodzi: prezes Oddziału – Grzegorz Skrzypek, wiceprezes – Beata Białek, sekretarz – Anna Rogowska. Członkami Zarządu SAP są również Łukasz Mularczyk i Wojciech Grzesik.

Archiwum Państwowe w Kielcach kontynuuje swoją działalność zgodnie ze Strategią Rozwoju Archiwów Państwowych na lata 2021–2030. Stale podnosi jakość wykonywanych zadań oraz wszelkich podejmowanych inicjatyw realizowanych zarówno samodzielnie, jak i we współpracy z podmiotami zewnętrznymi, chcąc być bliżej użytkownika zasobu, każdego obywatela naszego kraju.

ŁUKASZ GULDON

ORCID: 0000-0002-5354-5528

Archiwum Państwowe w Kielcach

WIESŁAWA RUTKOWSKA

ORCID: 0000-0003-4153-3375

Archiwum Państwowe w Kielcach